

Za maminku v Senátu převzal medaili

Žďárská reportérka Irena Holoubková získala in memoriam Cenu Za svobodu, demokracii a lidská práva, kterou pro rok 2021 udělil Ústav pro studium totalitních režimů celkem šesti osobnostem z ČR i zahraničí.

■ Lenka Kopčáková

České ocenění, známé dříve jako Cena Václava Bendy, uděluje ÚSTR v listopadu každého roku osobnostem, které se významně podílely na boji za obnovu svobody a demokracie v Československu.

Slavnostní ceremoniál se konal 10. listopadu v Senátu Parlamentu ČR. V kategorii „Za statečné občanské postoje v době nacistické okupace a komunistické diktatury“ obdržely cenu tři osobnosti. Mezi nimi Irena Holoubková, reportérka, která na Vysočině statečně a neúnavně informovala o probíhající okupaci v srpnu 1968.

Diplom a pamětní medaili in memoriam z rukou 1. místopředsedy Senátu Jiřího Růžičky a ředitele ÚSTR Zdeňka Hazdry převzal pro svoji maminku Ivan Holoubek, prostředník ze tří jejích synů.

O ocenění Ireny Holoubkové se opakovaně velmi angažovala žďárská historička Lenka Šimo. Spolu s dalším žďárákem Milošem Sládkem se také snažili Irenu Holoubkovou prosadit na Cenu města Žďár nad Sázavou. Zatím neúspěšně. Bývalá reportérka v roce 2020 zemřela.

„Začátkem roku 2021 jsem se pokusila paní Holoubkovou navrhnout na Cenu ÚSTR. A v červnu mi přišla kladná odpověď, že byla vybrána k ocenění in memoriam,“ neskrývá radost historička.

S Lenkou Šimo se syn reportérů opět setkal v Senátu. „Vezl mě tam kamarád z dětství Jaromír Brychta. Jeho táta mi kdysi vyrobil první lyže,“ říká Ivan Holoubek.

Starosta Martin Mrkos půjčil výpravě na cestu městský vůz. „Za to mnoho děkuji. Na prvním místě ale velké díky paní Šimo, která vše rozvířila,“ vzkazuje potomek oceněné.

Přebírat medaili pro maminku bylo pro syna dojemné. „Myslím, že za to, co rodiče dělali, je to správné. Jen škoda, že ocenění nepřišlo dříve, aby z něho měli sami radost,“ říká Ivan Holoubek. Vybavuje si, že i otec byl oceněn na Hradě. Ale v té době již žili rodiče u bratra, tak neví přesně, o jaké novinářské uznání šlo.

Luboš a Irena Holoubkovi žili dlouhá léta na Stalingradě. Po dostavbě Domu klidného stáří svůj byt vyměnili za podkrovní v domově.

Novináři tělem a duší se zcela vymykali typu zdejších obyvatel. Oba horké povahy, si svoji nezávislost nenechali vzít.

Pan Luboš trpěl šeroslepostí, ale stále přepisoval nějaké kroniky, dopisoval do médií. Pak už jako slepý vytvářel zvukové knihy. Jeho syn říká, že bez práce nemohl být. Spolupracoval i se Slepceckou unií v Bratislavě. Ve žďárské Soně se totiž vyráběly hole pro slepce. Ke konci se ale pan Holoubek daleko nepouštěl, po ulici chodil popaměti,

IVAN HOLOUBEK, syn žďárských reportérů.

MANŽELÉ Irena a Luboš Holoubkovi na snímku z roku 2013.

Foto na straně: Lenka Kopčáková

s bílou hůlkou a v bezpečnostní vestě, občas potlučený.

Drobná paní Irena se zápisníčkem v ruce patřila ke každé kulturní akci či vernisáži. Po návratu pořádala v domově besedy a psala do jejich zpravodaje. Večer oblékla tepláky a šla si zacvičit s mnohem mladšími ženami. A obdivuhodně jim stačila.

Syn Ivan se smíchem pokyvuje: „No jo, matka měla kondičku. V mládí hrála v Jičíně házenou a nás děti naučila bruslit a lyžovat.“

Irena Holoubková si k sedmdesátinám pořídila kolečkové brusle, aby se mohla projíždět po tehdejší žďárské novince – cyklistické stezce. Vedla rovnou pod okny domova. Činila tak k hrůze pečovateli, kteří měli za klienty zodpovědnost. „K osmdesátinám si přála tandemový seskok padákem a náramně si jej užila,“ dává Ivan k lepšímu.

Později se Holoubkovi vrátili do Jičína, spojeného se svým mládím. Dožili u nejmladšího syna. Oba stejný ročník 1928, zemřeli i stejně, v 91 letech.

V srpnu 2013 se ale bývalí rozhlasáři ještě čile věnovali svým koníčkům.

Paní Irena také ráda navlékala zajímavé korále. Mile naši redakci přijali a zavzpomínali na žďárské vysílání za okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy, v srpnu 1968. (Článek je v archivu ŽN: 8/2013, str. 18).

Když je pak při kulatém výročí událostí oslovili regionální historici, nadšeně vyhledali autentické nahrávky žďárského vysílání a s radostí účinkovali na besedách.

Holoubkovým se v oněch vypjatých srpnových dnech podařilo vyprosit z ministerstva národní obrany silný vojenský vysílač. Z celé země pak vydrželi vysílat nejdéle. Postupující okupační vojska všechny vysílače likvidovala, a tak se umlčené redakce obracely na Žďáráky, aby jim odvysílali důležité zprávy.

Pak nastala v zemi tvrdá normalizace. Oba reportéři okamžitě z rozhlasového studia vyhodili a páni dali befele je nezaměstnat.

„První, kdo se nebál, byl koňák Josef Sýkora. S tátou se znali. Rok předtím se sportovní a jezdecký klub pustily do stavby rychlobruslařské dráhy u řeky. Takže v létě tam ‚litali‘ koně a v zimě my na

CENA ÚSTR Za svobodu, demokracii a lidská práva. V roce 2021 ji obdržely tři osobnosti. Mezi nimi Irena Holoubková.

ledě,“ ohlíží se pamětník.

Sýkora tehdy šéfoval podniku JUVENA u Malého lesa a trananého novináře překryl. Vzal ho jako topiče, ale je jasné, že ten zastával kancelářskou práci. „Pak tátu vzali do fabričky JUKOV na výrobu autodromů. Povýšil na zásobovače a zůstal až do důchodu,“ vzpomíná syn.

Matka prý šla do Tokozu „tlouci“ zámky. Ale mistr Sládek nenechal vzdělanou ženu dlouho na dílně. Časem mu dělala plánovačku. Pak se tu však stala tragédie.

Ivan Holoubek vzpomíná, že na dílně pracoval tělesně hendikepovaný muž, říkali mu Jednoručka. Přenášel věci, co v ruce unesl. Jednu z holek „poplácal“ a ona na něho vylila kýbl vody. Tedy, to si myslela. Byl to však technický benzin na čištění součástek. Jednoručka se jen smál a vytáhl cigaretu. Škrtl a chytl jak fagule.

„Matka seděla se Sládkem v kukani nad dílnou a najednou hrozný křik. Rychle seběhli po železných schodech, matka strhala závěsy a snažila se oheň na muži uhasit. To se jí podařilo. Helikoptéra Jednoručku přepravila na nejlepší popáleninové centrum v Ostravě, ale ten na následky popálení zemřel,“ líčí její syn.

Irena Holoubková těžce nesla, že muž nezachránili. Nemohla v noci spát, zhroutila se, až skončila na jhlavské psychiatrii. „Myslím, že pak již byla v plném invalidním důchodu,“ vybavuje si syn.

On sám před srpnem '68 studoval na vojenské škole v Bratislavě. Škola měla moderní zázemí pro sportovce. Závodil v rychlobruslení a biatlonu. Jednou se chtěl stát vojenským sportovním instruktorem.

Když se student po prázdninách vracel do školy, stálo před ní sedmdesát ruských tanků. „Ani nás už nepustili dovnitř. Prostě školu zrušili. Na zemi ležely pytle s našimi osobními věcmi, popsané jmény,“ vzpomíná. Nakonec se vrátil domů a šel se učit do SONY, jen aby mohl trénovat. Ivan Holoubek pak celé čtvrt století ve Žďáře „táhl“ rychlobruslení. Ale to je na vlastní příběh.

Jeho rodiče i ve stáří stále vyvíjeli nějaké aktivity. Jezdili také rádi do lázní v Jevíčku. „Pak jsem tam sám jel po operaci kyčle, a najednou zjišťuji, že tam můj táta založil kapli,“ vybavuje si Ivan Holoubek dojemný moment.

V pozůstalosti po rodičích má řadu zajímavých politických dokumentů a novinářských nahrávek. Chystá se je předat řediteli ÚSTR Hazdrovi.